

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Redovisning av Brottsoffermyndighetens förslag på delmål samt struktur för uppföljning inför en handikappolitisk strategi

Regeringen har den 27 maj 2010 gett Brottsoffermyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på delmål samt en struktur för uppföljning inför en handikappolitisk strategi. Strategin ska gälla mellan 2011-2016. Förslagen på delmål ska formuleras utifrån inriktningsmålen för handikappolitiken och mot bakgrund av de övergripande handikappolitiska målen samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Under arbetet med uppdraget har Brottsoffermyndigheten samrått med Justitiedepartementet, Domstolsverket, Handisam och Rikspolisstyrelsen.

Förslagen ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 oktober 2010.

Härmed inges den begärda redovisningen.

Margareta Bergström
Generaldirektör

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förslag på delmål samt struktur för uppföljning inför en handikappolitisk strategi

Brottsoffermyndighetens verksamhet

Brottsoffermyndighetens övergripande mål är att främja brottsoffers rättigheter, intressen och behov. Myndigheten har rikstäckande ansvar för tre områden: handlägga ärenden om brottsskadeersättning, administrera Brottsofferfonden och fungera som kunskapscentrum.

Brottsoffermyndigheten bedriver ett omfattande utåtriktat arbete. Ambitionen är att nå så många enskilda brottsoffer som möjligt och att öka brottsofferkompetensen inom de samhällsorgan och ideella organisationer som har kontakt med brottsoffer. Det sker bl.a. genom informationsmaterial och nyhetsbrev till enskilda brottsoffer, myndigheter och ideella organisationer. Myndigheten arrangerar också vidareutbildningar, seminarier och temadagar samt anordnar riktade föreläsningar om brottsofferfrågor för exempelvis rättsväsendet och ideella organisationer.

Inriktningsmål rättsväsendet

Enligt de av regeringen formulerade inriktningsmålen för handikappolitiken ska myndigheterna inom rättsväsendet under de kommande fem åren stärka kompetensen kring förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättningar. I tidigare handikappolitiska planer har rättsväsendet inte funnits med, och uppföljning har visat att tillgängligarbetet för att säkerställa att alla medborgare får tillgång till rättsväsendet bör stärkas. Arbetet bör bedrivas med inriktningen att personer med funktionsnedsättning kan vara förövare, vittne och brottsoffer samt vara anställda eller ha uppdrag inom rättsväsendet.

Brottsoffermyndighetens förslag på delmål

Brottsoffermyndigheten lämnar härmed förslag på utbildningsinsatser för myndighetens egen personal och övriga rättsväsendet utifrån det inriktningsmål som regeringen formulerat. En utgångspunkt för delmålen är ansvars- och finansieringsprincipen, dvs. att de föreslagna aktiviteterna för att undanröja hinder och skapa tillgänglighet ska finansieras inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet.

A. Kompetenshöjning av Brottsoffermyndighetens personal år 2011-2015

Förslag på delmål: Brottsoffermyndighetens personal ska få ökad en kompetens beträffande förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättning. Personalen ska även få en högre kompetens om brottsoffer med funktionsnedsättning samt om förutsättningar för funktionsnedsatta att vara anställd eller ha uppdrag inom myndigheten. Personalen ska vidare få kunskap om vilka hinder som finns i rättsväsendet och hur de kan motverka funktionsnedsattas deltagande i och tillgång till rättsväsendet på lika villkor som andra i vårt samhälle. Ett ytterligare mål med kompetenshöjningen är att personalen ska få redskap att själva kunna bidra till att brottsoffer med funktionsnedsättning får ett gott bemötande samt en god tillgänglighet till myndighetens verksamhet.

Aktiviteter för att nå målet: Brottsoffermyndigheten har genom sin utåtriktade verksamhet etablerat kontakter med forskare och andra professionella som har kunskaper om brottsoffer med funktionsnedsättning. Genom Brottsofferfonden har dessutom ett flertal forskare samt ideella och offentliga verksamheter fått medel till projekt som rör situationen för brottsoffer med funktionsnedsättning.¹ Myndigheten har för avsikt att använda sig av resurser som dessa vid utbildandet av den egna personalen.

Majoriteten av de brottsoffer som tar personlig kontakt med Brottsoffermyndigheten gör det via telefon. Myndighetens servicetelefon tar emot många samtal från brottsoffer som har skadeståndsrättsliga frågor eller allmänna frågor kring handläggningen av brottsskadeärenden. Myndigheten har därför för avsikt att ge personalen som arbetar i servicetelefonen en fördjupad utbildning i ämnet. Personalen i myndighetens telefonväxel har också många kontakter med hjälpsökande brottsoffer och ska inkluderas i utbildningssatsningen. Personalen som arbetar på myndighetens kunskapscentrum ska få ta del av fördjupningsutbildning för att senare kunna inkludera kunskaperna i sina föreläsningar.

B. Kompetenshöjning av rättsväsendet år 2012-2016

Förslag på delmål: De företrädare för övriga rättsväsendet som Brottsoffermyndigheten utbildar inom ramen för sin ordinarie verksamhet ska få en ökad kunskap om brottsoffer med funktionsnedsättning. De ska särskilt få kunskap om de hinder i rättsväsendet som kan motverka deltagande i och tillgång till rättsväsendet på lika villkor. Ett ytterligare mål med kompetenshöjningen är att företrädarna ska få redskap att själv kunna bidra till att brottsoffer med funktionsnedsättning får ett gott bemötande samt en god tillgänglighet till respektive myndighets verksamhet. Polisens brottsoffersamordnare samt vittnesstödsverksamheternas samordnare ska framför allt få kunskap om de hinder som finns beträffande möjligheterna för brottsoffer och vittnen med funktionsnedsättning att ta tillvara på sin rätt i sina kontakter med polis- och domstolsväsendet.

Aktiviteter för att nå målet: De kunskaper som myndigheten förvärvat internt om brottsoffer med funktionsnedsättning ska användas vid Brottsoffermyndighetens externa arrangemang. Myndighetens seminariedagar vänder sig oftast inte bara till rättsväsendet men ett flertal av deltagarna är representanter från dessa myndigheter. Myndigheten har därför för avsikt att i högre utsträckning använda sig av föreläsare som har kunskaper om brottsoffer med funktionsnedsättning. Personal från myndigheten som föreläser för företrädare inom övriga rättsväsendet om myndighetens verksamhet samt andra brottsofferrelaterade frågor ska i sina föredrag inkludera spörsmål som rör brottsoffer med funktionsnedsättning.

¹ Här kan exempelvis nämnas professor Ann-Christin Cederborg, Institutionen för barn- och ungdomsvetenskap, Stockholms universitet som bedrivit projekt om unga brottsoffer med funktionsnedsättning samt stiftelsen Bräcke Diakoni som har verksamheter riktade till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning.

Brottsoffermyndigheten har på uppdrag av regeringen det övergripande ansvaret för vittnesstödsverksamheten i landet. Vittnesstödsverksamhet bedrivs vid landets samtliga tingsrätter och hovrätter. Ett vittnesstöd är en ideellt verksam person som erbjuder brottsoffer och vittnen medmänskligt stöd och praktisk information i samband med rättegång. Myndigheten verkar för att rekrytering och utbildning genomförs och för att kvalitetssäkra vittnesstödsverksamheten. Dessa uppgifter genomförs i samarbete med Brottsofferjourernas Riksförbund, de övriga ideella organisationer som bedriver vittnesstödsverksamhet samt med Domstolsverket. En gång per år anordnar Brottsoffermyndigheten fortbildning för de personer som inom sin egen förening samordnar de enskilda vittnesstöden. Myndigheten har för avsikt att under de kommande åren fokusera fortbildningen på kunskap om brottsoffer och vittnen med funktionsnedsättning.

Brottsoffermyndigheten har tidigare anordnat riktade utbildningar för polisanställda om myndighetens verksamhet samt andra brottsofferrelaterade frågor. Bl.a. genomförde myndigheten under 2009 och 2010 en satsning på att utbilda all personal inom polisens kontaktcenter. Brottsoffersamordnarna är verksamma på de flesta av de lokala polismyndigheterna. Denna grupp ska särskilt erbjudas myndighetens utbildningsinsatser.

Tidsplan

Nedan följer en tidsplan som visar när Brottsoffermyndigheten ska genomföra de planerade utbildningsinsatserna.

2011:

- Arbetet inleds med att kartlägga vilka kunskap Brottsoffermyndighetens personal har om personer med funktionsnedsättning. Kartläggningen ska genomföras genom enkäter som anonymt ifylls av personalen.² Utifrån de förkunskaper som redovisas i kartläggningen tas därefter en utbildning fram för personalen.
- Myndighetens personal får ta del av en grundläggande utbildning om olika typer av funktionsnedsättningar inklusive förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att vara anställd samt ha uppdrag inom myndigheten.

2012:

- En utbildning genomförs för Brottsoffermyndighetens personal med specifikt fokus på brottsoffer med funktionsnedsättning.
- Myndighetens personal som arbetar med externa arrangemang samt i myndighetens servicetelefon och växel ges en fördjupad utbildning i ämnet.
- Två av de seminariedagar som myndigheten anordnar har ett inslag om brottsoffer med funktionsnedsättning.

2013:

- Brottsoffermyndighetens fortbildning för landets vittnesstödssamordnare har brottsoffer och vittnen med funktionsnedsättning som tema.

2014:

- En särskild insats i form av en utbildningsdag genomförs som riktar sig mot polisens brottsoffersamordnare.

² Ett utkast på en sådan enkät finns bilagd denna redovisning.

2015:

- En ytterligare utbildningsinsats för Brottsoffermyndighetens personal om brottsoffer med funktionsnedsättning genomförs. Syftet är att bibehålla kunskapsnivån i ämnet samt att eventuell nytillkommen personal också får möjlighet till utbildning.

2016:

- Brottsoffermyndigheten arrangerar två seminariedagar med inslag om brottsoffer med funktionsnedsättning.
- Myndighetens fortbildning för landets vittnesstödssamordnare har brottsoffer och vittnen med funktionsnedsättning som tema.

Brottsoffermyndighetens förslag på struktur för uppföljning

A. Uppföljning – Kompetenshöjning av Brottsoffermyndighetens personal år 2011-2015

Brottsoffermyndigheten kommer att genomföra en kartläggning av den egna personalens kunskaper inför utbildningssatsningen. Kartläggningen kommer att ge en bild av hur mycket samt vilka kunskaper personalen har och kan sedan användas vid en jämförande analys i den slutrapport som ska utformas under 2016. Efter några år ska nämligen kunskapen hos personalen kartläggas igen för att visa på om de genomförda utbildningsinsatserna har gett någon effekt vad gäller kompetensen hos de enskilda medarbetarna. De medarbetare som arbetar i myndighetens servicetelefon och växel och som har flest kontakter med enskilda brottsoffer, ska delta i en djupare utvärdering som syftar till att visa på om utbildningsinsatsen medfört någon positiv effekt i kontakterna med brottsoffer med funktionsnedsättning. Myndighetens personal kommer också att få utvärdera samtliga utbildningar om brottsoffer med funktionsnedsättning som planeras att genomföras. I övrigt kommer Brottsoffermyndigheten att inför varje årlig resultatrapportering rapportera det arbete som bedrivits under året samt vilka effekter det medfört.

B. Uppföljning – Kompetenshöjning av rättsväsendet år 2012-2016

Brottsoffermyndigheten har för avsikt att redovisa hur många anställda inom rättsväsendet som deltagit i någon av myndighetens utåtriktade verksamheter, såsom seminariedagar eller föreläsningar. I anslutning till dessa tillfällen kommer deltagarna att via en enkät få lämna synpunkter på om utbildningen ökat deras kunskaper om brottsoffer med funktionsnedsättning. Deltagarna i den särskilda satsning som myndigheten avser att genomföra gentemot landets vittnesstödssamordnare samt polisens brottsoffersamordnare, kommer också att få lämna sina synpunkter via en enkät. I övrigt kommer Brottsoffermyndigheten att inför varje årlig resultatrapportering rapportera det arbete som bedrivits under året samt vilka effekter det medfört.

Bilaga: Utkast till enkät – Kartläggning av kunskapsläget på Brottsoffermyndigheten beträffande personer med funktionsnedsättning

Kartläggning av kunskapsläget på Brottsoffermyndigheten beträffande personer med funktionsnedsättning

Brottsoffermyndigheten har av regeringen fått i uppdrag att öka kompetensen hos den egna personalen om funktionshinder samt specifikt om brottsoffer med funktionsnedsättning. Inför framtagandet av utbildningen behöver personalens kunskaper i dessa frågor kartläggas.

1. På vilken enhet arbetar du?

- Brottskadeenheten
- EA-enheten
- Kunskapscentrum/Brottsofferfonden
- Regressenheten

2. Har du fått någon form av utbildning beträffande personer med funktionsnedsättning?

- Ja
- Nej

Om du svarat ja, fortsätt till fråga 3-4. Om du svarat nej, fortsätt till fråga 5.

3. Hur har du fått utbildningen?

- Kurs på universitet/högskola
- Kurs inom grundskola eller gymnasium
- Genom arbete
- Annat sätt, nämligen: _____

4. Beskriv kortfattat vad utbildningen innehöll.

5. Vad skulle du vilja att myndighetens utbildning innehöll?

Tack för att du svarade!